

Alkotmánybíróság

Budapest

Donáti u. 35-45.

1015.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>IV/1826 - 0/2016</i>	
Érkezett: 2016 NOV 07.	
Példány: <i>2</i>	Kezelőiroda:
Melléklet: <i>14</i> db	<i>[Signature]</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A Kúria , mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.193/2016/4.számú , alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLl. törvény 27.§ a) pontja alapján az alábbi

Alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő: Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a fenti ügyben hozott – általunk 2016. 08.31. napján kézhez vett - ítélet alaptörvény-ellenességét szíveskedjék megállapítani , és megsemmisíteni, mert az sérti az Alaptörvényben biztosított személyiségi jogainkat. Nyilatkozunk, hogy jogorvoslati lehetőségeinket kimerítettük, adataink nyilvánosságra hozatalához hozzájárulunk, nincs törvényességi vagy perújítási eljárás folyamatban.

Indokolás:

Az alkotmányjogi panasz elbírálása során irányadó jogszabályok:

Magyarország Alaptörvénye: „B” cikk 1.) Magyarország független, demokratikus jogállam.

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

III. cikk

(1) Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni

IV. cikk

(1) Mindenkinnek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.

(3) A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. A bíróság köteles az elé állított személyt meghallgatni és írásbeli indokolással ellátott határozatban szabadlábra helyezéséről vagy letartóztatásáról haladéktalanul dönteni.

(4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytől korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.

VIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.

(2) Mindenkinek joga van szervezeteket létrehozni, és joga van szervezetekhez csatlakozni.

(3) Pártok az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek. A pártok közreműködnek a nép akaratának kialakításában és kinyilvánításában. A pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak.

(4) A pártok működésének és gazdálkodásának részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.²³

(5) Szakszervezetek és más érdek-képviselői szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.

IX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011.évi CLII. törvény

27. § Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

30. § (1) Az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül, a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.

Az érdemi döntés az alábbiak miatt ellentétes az Alaptörvénnyel:

László Attila Tibor és társai felpereseket a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság kötelékébe tartozó rendőrök 2012. november 30.napján őrizetbe vették közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése szabálysértés gyanúja miatt és másnap sor került a bíróság elé állításukra, ahová vezetőszíjon bilincsben kísérték át a felpereseket.

A Miskolci Járásbíróság 2.Sze.7581/2012/2.számú végzésével megállapította a szabálysértés elkövetését és 2 nap elzárást szabott ki. A Miskolci Törvényszék, mint II. fokú bíróság a végzést hatályon kívül helyezte és a szabálysértési eljárást megszüntette. Megállapította, hogy felperesek tevékenysége nem valósított meg szabálysértést, de még annak látszatát sem.

Felperesek kártérítés iránt indítottak pert a B-A-Z Megyei Rendőrfőkapitányság alperes ellen a Miskolci Törvényszék előtt 10.P.20.417/2014.szám alatt, mely perben az I. fokú bíróság a lefolytatott részletes bizonyítási eljárás alapján meghozott 34.sorszámú ítéletében kimondta, hogy **alperes megsértette az I.-VII. rendű felperesek emberi méltóságát azzal, hogy bilincsben, vezetőszíjon kísérték át őket a 2012. december 1. napján megtartott bírósági tárgyalásra, továbbá hogy az őrizetbevételt követően III. rendű felperest ugyanilyen módon kísérték át a B-A-Z- Megyei Kórházba orvosi vizsgálatra. Az ítélet megállapította továbbá, hogy a 2012. november 30.-i előállítással az alperes megsértette felperesek emberi méltóságát, továbbá ezáltal a gyülekezéshez és vélemény-nyilvánításhoz fűződő személyiségi jogát, valamint testi épséghez és egészséghez fűződő jogát is.**

Az I. fokú bíróság az alperest kötelezte I.,II.,IV.,V.,VI., és VII. rendű felperesek részére 500.000 Ft, míg III. rendű felperes részére 800.000 Ft kártérítés megfizetésére. Kötelezte a bíróság alperest 832.400 Ft perköltség megfizetésére is.

Az I. fokú ítélet ellen az alperes fellebbezett, fellebbezése folytán a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.286/2015/4.számú ítéletével az I. fokú ítéletet részben megváltoztatta, mellőzte annak megállapítását, hogy a felperesek 2012. november 30.-i előállításával és őrizetbe vételével az alperes megsértette a felperesek emberi méltóságát, valamint a gyülekezéshez és véleménynyilvánításhoz fűződő személyiségi jogát. A felperesek részére megállapított kártérítés mértékét leszállította 150.000 Ft-ra és mellőzte az alperes perköltségben marasztalását.

A II. fokú ítélet indokolása megdöbbszentő módon azt tartalmazta, hogy nem tartja jogsértőnek az alperes kényszerintézkedését annak ellenére, hogy annak jogszabályi feltételei nem álltak fenn. Az ítélet indokolása szerint „a szórólapok egységes ruházatban történő kiosztása – még ha alaptalanul is – de felvethette a közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése szabálysértés elkövetésének gyanúját”. A bírói álláspont szerint „nem tekinthető kirívóan okszerűtlennek, nyilvánvalóan tévesnek az alperes által elfoglalt azon álláspont, amely alapján az eljáró rendőri szerv a szabálysértés elkövetésének alapos gyanúját fennállónak minősítette.

A jogerős ítélet ellen törvényes határidőn belül felperesek a Kúriához nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet.

A Kúria, mint felülvizsgálati Bíróság Pfv.IV.20.193/2016/4.számú ítéletében a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályon kívül helyezte és **azt állapította meg, hogy az alperes a felperesek 2012. november 30.-i előállításával és őrizetbe vételével megsértette a felperesek emberi méltóságát és vélemény-nyilvánításhoz fűződő személyiségi jogát.** Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Álláspontunk szerint a Kúriának a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezésével - ugyanakkor a II. fokon leszállított kártérítés összegének változatlanul hagyásával az érdemi döntés az Alaptörvénnyel ellentétessé vált.

A személyiségi jogsértés az AB 34/21992.sz. határozata értelmében önmagában megalapozza a nem vagyoni kártérítés megítélését. A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében rámutatott arra, hogy a Pp. 163.§(3) bek. alapján külön bizonyítás nélkül is elfogadja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású tényként értékelhető, mint pl. szabadság elvonás, lelki megterhelés, család- és ismerősök körében a magyarázkodást, megaláztatás, lejárató sajtó és média cikkek, stb

Bizonyított tény az, hogy felperesek elszenvedték a személyiségi jogaik sérelmét, mégpedig az Alaptörvényben felsorolt személyiségi jogok közül egyszerre többet is.:

1.az emberi méltóság megsértését - az Alaptörvény II. cikke szerint az emberi méltóság sérthetetlen

2.Elszenvedték a személyes szabadság megsértését (IV.cikk) , akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytől korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.”

3.Elszenvedték felperesek a vélemény-nyilvánítás szabadságához fűződő joguk megsértését csakúgy, mint

4.a testi és lelki egészséghez fűződő joguk megsértését.

A Miskolci Törvényszék I. fokú ítélete a tényállást helyesen állapította meg, és a Kúria ítélete ezt tartalmában meg is erősítette. Az eljárás során többször hivatkozott és az I. fokú ítéletben megjelölt Pfv.IV.21.545/2012/4. számú döntés analóg esetben lényegesen magasabb összegű nemvagyoni kártérítést állapított meg és a bírói gyakorlatot ismerve is igen alacsonynak tekinthető a 150.000 Ft kártérítés. A Kúria a kártérítés mértékének felülmérlegeléséhez szükséges körülményt hiányol, de az előterjesztett kérelmünk a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az I. fokú ítélet helyben hagyására irányult.

A Kúria az ítélete 5. oldalán a II. fokú ítéletben megállapított kártérítési összeget „megfelelő mérlegeléssel megállapítottnak tekinti”- így teljesen elvonatkoztat attól a tényről, hogy ennek az ítéletnek a felülvizsgálattal támadott részét hatályon kívül helyezte – amelynek a logika szerint adekvát következménye kellett volna hogy legyen a kártérítés összegének I. fokú ítélet szerinti helybenhagyása és perköltség megállapítása. Az I. fokú eljárás során ugyanis maradéktalanul feltárára kerültek azok a tények és körülmények, amelyek a kártérítés megállapításának alapjául szolgáltak, és melyet a tárgyalási jegyzőkönyvek rögzítettek. Alperes a tényállításokat bírói felhívás ellenére sem vonta kétségbe és nem is cáfolta.

A peres iratokból megállapítható, hogy Felperesek kivétel nélkül büntetlen előéletű magyar állampolgárok, akik az igazoltatásukkor együttműködőek voltak, ellenállást nem tanúsítottak – velük szemben a kényszerintézkedés jogszabályi feltételei nem álltak fenn. Ennek ellenére a kocsi oldalához szorítva motozták-, bilincseltek meg, ismerőseik, jelentős számú embertömeg szeme láttára szállították el felpereseket. Másnap bilincsből, vezető szíjon kísérték őket a bíróságra, az egyik kezükkel a nadrágszíj nélküli nadrágjukat fogva kellett közlekedniük az utcán és fűző nélküli cipőben. Ez a megaláztatás még fokozódott a fogdán, tapasztaltakkal: bűzös, koszos , hideg zárkában töltötték az éjszakát köztörvényes bűnözőkkel. A peranyag több, becsatolt újságcikket is tartalmaz, amely felperesek őrizetbe vételéről szól, igencsak gúnyos hangnemben és melyen a

felperesek felismerhetők. Az esettel összefüggésben magyarázkodniuk kellett a család, a munkahely, az ismerősök előtt, melyet lelki teherként éltek meg. A történeteket a köztudat „meghurcoltatásnak” nevezi és a felperesek is így élték meg.

A perben hivatkoztunk arra, hogy a nem vagyoni kártérítés esetén a károsult vagyoni hátrányt igazolni nem tud, mivel az elszenvedett sérelmek immateriális jellegűek. Polgári jogi alapelv azonban hogy a jogaiban sértett félnek az összes körülmény beható mérlegelése után olyan összegű kárpótlást kell biztosítani, amely alkalmas az elszenvedett sérelem kompenzálására. Az I. fokú bíróság ítélete a kártérítés mértéke vonatkozásában megfelel a hivatkozott alapelvnek, azonban a II. fokú és a Kúria ítélete nem. Különösen annak tükrében mondható ez a felülvizsgálati ítéletről, hogy az eljáró tanács a perbelivel analóg, Pfv.IV.21.545/2012/4sz. ítéletében felemelte a kártérítés összegét 300.000 Ft-ra.

Felperes sérelmesnek tartják, hogy a Kúria ítéletének 5. oldal 26. pontjában írtak szerint „felülvizsgálati kérelmükben csak arra hivatkoztak, hogy az I. fokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés nyújt megfelelő kompenzációt az elszenvedett sérelmekért.” A 27. pontban írtak szerint pedig: „a jogerős ítélet a Pp. 206.§ (1) bekezdésnek megfelelő mérlegeléssel határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegszerűségét. A felülvizsgálati kérelem felülmérlegelésre okot adó körülményt nem adott elő.”

Az idézet szöveg önellentmondást takar, hiszen mérlegeléssel a kárösszeget az I. fokú bíróság állapította meg, a II. fokú bíróság pedig saját indoka alapján azt felülmérlegelte. A Kúria azonban a felülvizsgálati kérelmet alaposnak találta, mégis a felülmérlegelés lehetőségének hiányára hivatkozik – és bár kimondja a II. fokú ítélet támadott részének jogszabállyal ellentéte voltát, a megfelelő jogkövetkezményt nem alkalmazza. Ezáltal válik alaptörvény-ellenesség a felülvizsgálati ítélet.

Az I. fokú ítéletben megállapított 500.000 Ft ill. III. rendű felperes esetében a 800.000 Ft megfelelő összegű kártérítésnek tekinthető, azonban az indokolatlanul és jogszabálysértően leszállított 150.000 Ft nem alkalmas a kompenzációra. Ilyen formában az ítélet tartalma azt az üzenetet közvetíti az érintettek felé, hogy a személyiségi jogok - bár az Alaptörvény védelme alatt állnak - de értékük bizonytalan – „tetszés szerint devalválható”, ha a fent említett megaláztatás, meghurcolás és elszenvedett lelki sérelem nem nyer megfelelő kompenzálást.

Nyíregyháza, 2016. október 26.

Mellékletek:

- I. fokú ítélet
- II. fokú ítélet
- felülvizsgálati ítélet
- a történéseket hírül adó sajtócikkek
- meghatalmazás

Tisztelettel:

László Attila és társai

felperesek